

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaluuttetun lausunnosta, joka koskee ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä (uudelleenlaadittu teksti) ja ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 muuttamisesta

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaluuttetun verkkosivustolla <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/11)

1. Johdanto

1.1 Euroopan tietosuojavaluuttetun kuuleminen

1. Komissio hyväksyi 27 päivänä maaliskuuta 2013 kaksi tavaramerkkeihin liittyvää lainsäädäntöehdotusta: ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä (uudelleenlaadittu teksti) ⁽¹⁾ ja ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 muuttamisesta ⁽²⁾ (jäljempänä yhdessä 'ehdotukset'). Ehdotukset toimitettiin samana päivänä tietosuojavaluuttetulle lausuntoa varten.

2. Tietosuojavaluuttettu panee merkille, että ehdotusten päätavoitteena on yhdenmukaistaa aineellisoikeudellisen tavaramerkkilainsäädännön keskeisiä säännöksiä ja yhtenäistää menettelysääntöjä EU:ssa. Vaikka ehdotuksilla ei ensi näkemältä näytä olevan järkeviä merkittäviä tietosuojavaikutuksia, tietosuojavaluuttettu kuitenkin toteaa, että kummallakin säädöksellä otetaan käyttöön joitakin käsittelytoimia, jotka saattavat osaltaan vaikuttaa yksityisyyden ja henkilötietojen suojaan. Tietosuojavaluuttettu pitää valitettavana, ettei häntä kuultu epävirallisesti ennen ehdotusten hyväksymistä.

3. Tietosuojavaluuttettu haluaa asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarkastella joitakin ehdotuksissa esille tulleita erityisiä tietosuojao ongelmia. Tietosuojavaluuttettu suosittelee, että ehdotusten johdanto-osaan lisätään viittaus tähän lausuntoon.

1.2 Taustaa

4. Ehdotetulla direktiivillä pyritään yhdenmukaistamaan EU:n aineellisoikeudellisen tavaramerkkilainsäädännön keskeiset säännökset (muun muassa täsmentämällä tavaramerkkiin kuuluvia oikeuksia ja yhteisömerkkeihin sovellettavia sääntöjä) sekä yhtenäistämään esimerkiksi rekisteröintiin ja maksuihin liittyviä menettelysääntöjä sekä väite-, menettämisen- ja mitätöintivaatimusmenettelyjä. Ehdotukseen sisältyy myös säännöksiä hallinnollisen yhteistyön edistämiseksi jäsenvaltioiden teollisoikeuksien keskusvirastojen kesken ja EU:n tavaramerkkiviraston kanssa (52 ja 53 artikla).

5. Ehdotetulla asetuksella muutetaan yhteisön tavaramerkkeihin sovellettavaa nykyistä oikeudellista kehystä, josta säädetään asetuksessa (EY) N:o 207/2009. Sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (OHIM) nimeksi muutetaan Euroopan unionin tavaramerkki- ja mallivirasto (jäljempänä 'EU:n tavaramerkkivirasto'). Ehdotuksessa selkeytetään eurooppalaiseen tavaramerkkiin sovellettavia aineellisen ja menettelyoikeudellisia sääntöjä. Siinä säädetään myös EU:n tavaramerkkivirastoon perustettavasta eurooppalaisesta rekisteristä ja sähköisestä tietokannasta (87 artikla). Lisäksi siinä täsmennetään EU:n tavaramerkkiviraston roolia ja tehtäviä erityisesti sen ja EU:n teollisoikeuksien keskusvirastojen välisessä yhteistyössä (123 artikla).

3. Päätelmät

27. Vaikka ehdotukset koskevat aineellisen tavaramerkkilainsäädännön yhdenmukaistamista ja menettelysääntöjen lähentämistä EU:ssa ja vaikka niihin ei ensi näkemältä näytä liittyvän merkittäviä tietosuojavaikutuksia, niillä otetaan kuitenkin käyttöön joitakin henkilötietojen käsittelytoimia, jotka saattavat osaltaan vaikuttaa yksityisyyden ja henkilötietojen suojaan.

28. Tietosuojavaluuttettu korostaa, että kaikessa henkilötietojen keruussa ja käsittelyssä, jota jäsenvaltioiden teollisoikeuksien keskusvirastot ja EU:n tavaramerkkivirasto suorittavat tehtäviensä hoitamisen yhteydessä, on noudatettava sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä, erityisesti direktiivin 95/46/EY kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä ja asetusta (EY) N:o 45/2001.

⁽¹⁾ COM(2013) 162 final.

⁽²⁾ COM(2013) 161 final.

29. Direktiiviehdotuksen osalta tietosuojavaltuutettu suosittelee seuraavaa:

- lisätään ehdotukseen aineellisoikeudellinen säännös, jossa korostetaan, että kaikessa kansallisten teollisoikeusvirastojen suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä on tarpeen noudattaa sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä, erityisesti direktiivin 95/46/EY kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, ja sisällytetään ehdotuksen johdanto-osaan viittaus ehdotettuun yleiseen tietosuoja-asetukseen;
- sisällytetään ehdotukseen aineellisoikeudellinen säännös, jossa korostetaan, että kaikessa EU:n tavaramerkkiviraston suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä, joka liittyy kansallisten viranomaisten ja viraston väliseen yhteistyöhön, on noudatettava asetuksessa (EY) N:o 45/2001 annettuja sääntöjä;
- täsmennetään ehdotukseen sisällytettävällä aineellisoikeudellisella säännöksellä, käsitelläänkö 52 artiklassa ja johdanto-osan 37 kappaleessa tarkoitetuissa yhteisissä tai toisiinsa yhdistetyissä tietokannoissa ja portaaleissa henkilötietoja, ja määritellään käsittelyn laajuus ja tarkoitus ja etenkin se, käsitelläänkö henkilötietoja muihin kuin kunkin tietokannan ja portaalin alkuperäisiin tarkoituksiin, ja jos käsitellään, mikä on näiden muiden tarkoitusten oikeusperusta;
- täsmennetään selvästi aineellisoikeudellisilla säännöksillä yhteisten tai toisiinsa yhdistettyjen tietokantojen ja portaalien välisessä tietojenvaihdossa noudatettavat menettelytavat erityisesti määrittämällä henkilötietojen sallitut vastaanottajat, vaihdettavien tietojen tyypit, tietojenvaihdon tarkoitus sekä tiedon säilytysajat kyseisissä tietoteknisissä järjestelmissä.

30. Asetusehdotuksen osalta tietosuojavaltuutettu suosittelee seuraavaa:

- annetaan yksityiskohtaiset säännöt henkilötietojen käsittelystä rekisterissä ja sähköisessä tietokannassa, ei kuitenkaan delegoiduilla säädöksillä, vaan itse ehdotukseen sisällytettävällä aineellisoikeudellisella säännöksellä;
- lisätään ehdotukseen aineellisoikeudellinen säännös, jossa täsmennetään rekisterissä ja sähköisessä tietokannassa käsiteltävien henkilötietojen tyypit, käsittelyn tarkoitus, vastaanottajaryhmät, joilla on valtuudet käsitellä tietoja (ja mitä tietoja nämä voivat olla), tietojen säilytysajat sekä tiedonsaantioikeuden ja rekisteröityjen oikeuksien käyttöä koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
- täsmennetään 123 c artiklassa, käsitelläänkö EU:n tavaramerkkiviraston ja kansallisten virastojen välisessä tietojenvaihdossa henkilötietoja, ja jos käsitellään, mitä tietoja ne ovat. Lisäksi siinä olisi täsmennettävä, i) että henkilötietojen vaihdossa EU:n tavaramerkkiviraston ja kansallisten virastojen välillä on noudatettava sovellettavaa tietosuojalainsäädäntöä, EU:n tavaramerkkivirastossa suoritettavan käsittelyn osalta erityisesti asetusta (EY) N:o 45/2001 ja kansallisissa virastoissa suoritettavan käsittelyn osalta direktiiviä 95/46/EY, ii) tällaisen tietojenvaihdon tarkoitus ja etenkin se, käsitelläänkö henkilötietoja muihin kuin kunkin tietokannan ja portaalin alkuperäisiin tarkoituksiin, ja jos käsitellään, näiden muiden tarkoitusten oikeusperusta, ja iii) vaihdettavien tietojen tyypit, tietojen sallitut vastaanottajat sekä tietojen säilytysaika kyseisissä tietoteknisissä järjestelmissä;
- arvioidaan, onko henkilötietojen julkistaminen tarpeellista ja oikeasuhteista julkaistaessa sähköisen tietokannan sisältämiä tietoja. Jos lainsäätäjien tarkoituksena on ollut sallia henkilötietojen julkistaminen tarkoin arvioituihin tarkoituksiin, tietosuojavaltuutettu suosittelee, että asetusehdotukseen sisällytetään tätä koskevat nimenomaiset säännökset. Ehdotukseen olisi lisättävä ainakin aineellisoikeudellinen säännös, jossa täsmennetään, mitä henkilötietoja voidaan julkistaa ja mihin tarkoituksiin;
- täsmennetään aineellisoikeudellisella säännöksellä, sisältyykö yhteistyöjärjestelyihin tavaramerkeistä annettujen tuomioistuinten päätösten julkaiseminen. Jos näin on, kyseisessä aineellisoikeudellisessa säännöksessä olisi määritettävä, millä edellytyksillä tuomioistuinten päätöksiä voidaan julkaista. Tietosuojavaltuutettu suosittelee, että EU:n tavaramerkkivirasto ja/tai kansalliset teollisoikeuksien keskusvirastot julkaisisivat tuomioita internetissä vain, jos tuomioiden (ja niiden sisältämien henkilötietojen) indeksointi ulkoisilla Internetin hakuohjelmilla, on teknisesti estetty, tai että tässä yhteydessä ainakin harkittaisiin tuomioiden julkaisemista nimettömänä.

Tehty Brysselissä 11 päivänä heinäkuuta 2013.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu